JOZEF CSERES

Gladwell`s Immersive Trips After the Sublime

Annotation

In the review titled "Gladwell`s Immersive Trips After the Sublime", Jozef Cseres surveys the retrospective show of Australian visual artist Shaun Gladwell in the Museum of Contemporary Art Australia, Sydney (July 19th – October 7th 2019). He attends to the distorting distance of painted landscape and human figure in earlier paintings, the heretic appropriation of iconic works of modernism in later video works, as well as the more immersive representation of human body movements in the most recent video installations. Introducing new aesthetical categories into the visual and performance art – stillness and balance – Gladwell uses them to represent the sublime as a reaction of subject to new physical and environmental condition. As stillness and balance are unthinkable from movement, the artists tries to approach them by slowdown. He slows the time of his videos and he rides a skateboard or bike as slow as he can. He relieves the physical adrenaline stress by manipulated audio-visual representation and visually boring repetitions of single movements. Depriving exhaustive sporting exercises of speed and competitiveness, he transforms them to a meaningless activity, adding an indifferent grace to them. Movement for movement`s sake amidst an inhospitable nature or urban environment. Movement deprived of purposiveness as well as of identity of its causer. Abstract movement as a refrain that reveals the terrestrial and celestial forces.

Jozef Cseres (b. 1961) lectures on aesthetics and the philosophy of music, visual arts and intermedia at the Masaryk University in Brno (Czech Republic). The problems of symbolism, the structural relations between music and myth, the problem of representation in arts, the intermedia and multimedia, and the experimental and improvised music stand at the centre of his research and theoretical interest. He is the author of several books and many studies, essays, articles, reviews and translations. Aside his scientific and pedagogic carrier, Cseres is active also as a curator and publisher. Under his artistic nickname HEyeRMEarS he balances on the borders between the discursive and non-discursive modes of expression and between art and games in performances, installations, audio-visual collages and various intermedia. He has realized and presented his works and projects at the conferences, exhibitions, festivals and symposia in many European and Asian countries and USA. He lives in Brno, Czech Republic.

hermear@hotmail.com

Shaun Gladwell, potrtét

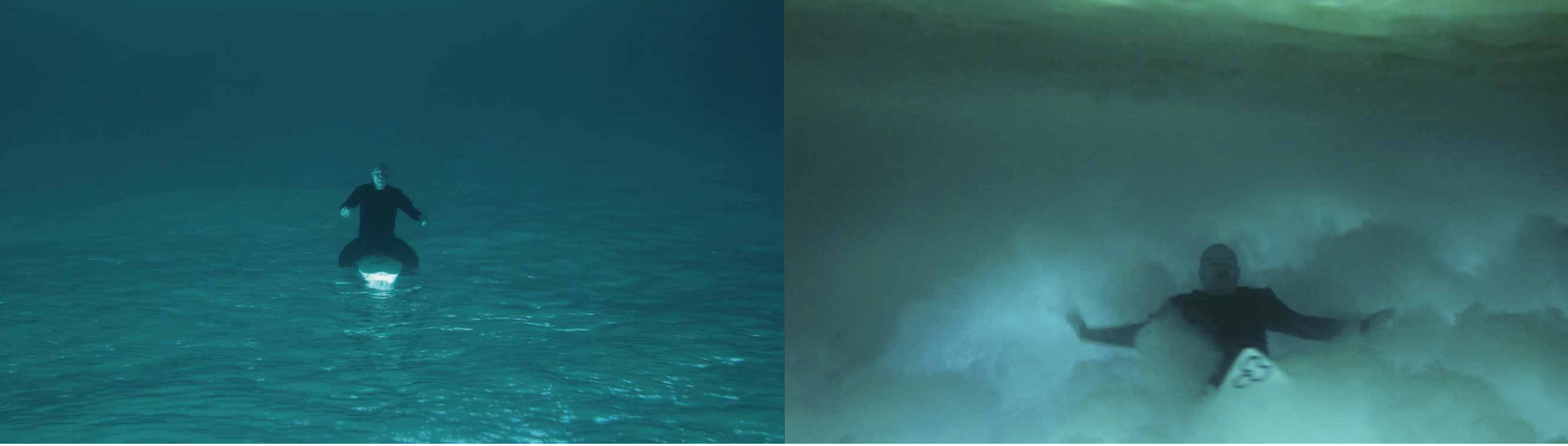

Shaun Gladwell: Tichomorský spodný prúd (Bondi), 2010, jednokanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, zvuk (stereo), 11´21´´, zábery z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

JOZEF CSERES

Gladwellove imerzívne výlety za vznešeným

Hoci **Shaun Gladwell** (nar. 1972) patrí k najzaujímavejším austrálskym vizuálnym umelcom, ktorého dielo si získalo značné medzinárodné renomé (už dvakrát reprezentoval Austráliu na benátskom bienále, kde zaujal *in situ* výstupom z rozsiahleho cyklu *MADDESTMAXIMVS*), prvej veľkej sólovej výstavy sa dočkal až tento rok (19. júl – 7. október 2019). Pre Austrálske múzeum súčasného umenia (MCA Australia) v Sydney ju kurátorsky pripravili Natasha Bullocková a Blair French. Prehliadku pomenovali po pôsobivom videu *Pacific Undertow* (*Tichomorský spodný prúd*) z roku 2010, umiestnenom hneď pri vstupe do výstavných priestorov. Názov emblematicky odkazuje na umelcov hlavný poetický i mimoumelecký záujem – alternatívny, neraz extrémny prístup k ľudskému telu a pohybu, reprezentovaný v biologických, fyzických, fyzikálnych, športových, vojenských, ale aj historických a kunsthistorických kontextoch.

Retrospektívne koncipovaná prehliadka obsiahla práce od konca deväťdesiatych rokov minulého storočia až po tie najsúčasnejšie, vytvorené špeciálne pre túto výstavu. Čo sa týka počtu vystavených diel, nebola až taká veľká, ale vzhľadom na rozmanitosť médií, minutáž videí, interaktívnu povahu niektorých diel a architektúru inštalácie bola veľkorysá. Dalo sa tam stráviť niekoľko hodín bez toho, aby sa človek nudil, a to aj preto, že autori diela nerozmiestnili v prísnom chronologickom pláne, ale s ohľadom na plynulý rytmus prehliadky a percepčné pohodlie diváka.

Skreslená a pokrútená? Distorzná dištancia maľovanej krajiny a figúry

Najstaršie práce na výstave – olejomaľby na plátne – pochádzali z prelomu deväťdesiatych a nultých rokov. Gladwell, absolvent maľby na Sydney College of Arts pri Sydneyskej univerzite a College of Fine Arts pri Univerzite New South Wales, sa v nich vyrovnáva s austrálskou maliarskou tradíciou i so žánrami krajinomaľby a portrétu. *Study for an Art Gallery with Staircase and Lift Access* (Štúdia pre umeleckú galériu so schodiskom a vstupom do výťahu, 1998) a *Warped Wood (Zakrivený les,* 1999 – 2000) sa na prvý pohľad neodlišujú od tuctových krajinomalieb austrálskeho buša v typických červenohnedých farbách, na oboch je však realistický motív dištancovaný „nemiestnym" komentárom. Na prvom surrealistickým, na druhom technologickým a apropriačným. Do obrovského ružového mraku, vznášajúceho sa na prvej maľbe nad neobývanou pahorkovitou krajinou, vedú zo zeme strmé schody a kolmá výťahová šachta. Súdiac podľa názvu a centrálneho postavenia v kompozícii, neprirodzene ružový mrak symbolizuje galériu, respektíve svet umenia, schody a výťah zasa dve odlišné cesty, ako sa do nej umelci môžu dostať – buď pomaly, trpezlivým a nekompromisným napĺňaním vlastnej vízie a umeleckého programu, alebo strategickým prispôsobovaním sa aktuálnym trendom a kurátorským projektom, vďaka čomu získajú prednostný a zrýchlený vstup do elitného klubu umenia. Názov *Zakrivený les* i podnázov *Farebná*

Shaun Gladwell: Tichomorský spodný prúd (Bondi), 2010, jednokanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, zvuk (stereo), 11´21´´, zábery z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

Shaun Gladwell: Štúdia pre umeleckú galériu so schodiskom a vstupom do výťahu, 1998, olej na plátne, 60 x 40 cm. Grover De Luca Collection. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

kompresia (podľa Johna Glovera) odkazujú na spôsoby (skreslenie, kompresia), akými je krajina na maľbe deformovaná. Prezrádzajú to, čo divák nevidí: techniku použitú na dosiahnutie reprezentácie vznešeného – kategórie, ktorá je predmetom umelcovho záujmu v neskorších videoprácach.

Tasmánska krajina, namaľovaná v pitoresknom štýle Johna Glovera, zakladateľa austrálskej krajinárskej tradície, je horizontálne predĺžená, stromy sú mierne pokrivené a farby preexponované do hnedočerveného odtieňa. Pod plátnom (80 x 240 cm) sú vodorovne zavesené dva použité skateboardy, žltý a červený, s domaľovanými obrazovými a textovými odkazmi na skateboardovú komunitu, ktorej je Gladwell aktívnym členom. Skateboardy tvoria farebný i historický kontrapunkt ku gloverovskej krajine (Glover bol predmetom Gladwellovej absolventskej práce) a kompletný „triptych" postmoderným spôsobom komentuje premenu vnímania a privlastnenia austrálskej krajiny. Inak ju videl romantický plenérista 18. storočia spoza svojho stojana a v iných perspektívach a kontextoch ju vidí vizuálny umelec 21. storočia, ktorý po nej uháňa na skateboarde.

Preexponovanosť ako výrazový i významový zámer je ešte nápadnejšia na jedenástich olejomaľbách – siedmich *Anonymných postavách* (1998 – 2001), dvoch *Farebných kompresiách* (1999 – 2000) a diptychu *Stereo kompozícia* (2002). Inštalácia všetkých obrazov (opretých mierne o stenu) tesne vedľa seba ako jeden cyklus zvýraznila metódy, ktorými umelec dištancoval konvencie historického portrétovania – distorciu, prolongáciu a kompresiu. V každom obraze ich uplatnil všetky a umocnil atypickým podlhovastým formátom plátien (cca 250 x 60 cm). Postmoderné nutkanie prepísať dejiny prostredníctvom premaľovania historického portrétu ho opäť priviedlo k apropriácii. Tentoraz si privlastnil maľby starých portrétistov (Joshua Reynolds,

Shaun Gladwell: Anonymné postavy, 1998 – 2000, olej na plátne, každá 245 x 80 cm. Foto: Anna Kucera

Thomas Gainsborough a ďalší), ktoré našiel v nie príliš vysokom rozlíšení na internete a použil ako predlohu. Postavy na Gladwellových maľbách sú osamotené, vystupujú z tmavého pozadia, neviditeľná hlava väčšiny z nich splýva s tmavou plochou za nimi. Napriek tomu, že majú historickú identitu, sú anonymné, stratené v odcudzenom nekonečnom priestore vizuálnych reprezentácií.

Heretická apropriácia ikonických diel modernizmu

Gladwell s obľubou používa apropriáciu aj v novomediálnych a akčných dielach. Vo videocykle *Skateboarders vs. Minimalism* (*Skateboardisti verzus minimalizmus*, 2016) priviedol do galérie americké skateboardové celebrity, aby tam predviedli svoje umenie na ikonických dielach výtvarného minimalizmu. Dal vyrobiť verné kópie známych plastík Donalda Judda, Carla Andreho, Dana Flavina a Ellswortha Kellyho, rozmiestnil ich v prestížnej galérii umenia a digitálnou kamerou natočil a zostrihal tri videá, v ktorých hviezdni skateboardisti Rodney Mullen, Hillary Thompsonová a Jesus Esteban ekvilibristicky atakovali repliky, balansujúc okolo nich a na nich ako na regulárnych komponentoch skateboardovej dráhy. Dokonalé formy minimalistických skulptúr im poslúžili pragmaticky i esteticky. A aby bol výsledok dokonalý, ako zvukový sprievod k videám použil výtvarník hudbu Philipa Glassa.

V objekte a performancii *Reversed Readymade* (*Prevrátený readymade,* 2016) Gladwell podobne „znesvätil" slávne bicyklové koleso Marcela Duchampa, keď na ňom nechal jazdiť virtuóznych jazdcov na bicykloch BMX. Vrátil tak Duchampovmu prvému readymade pohyb, ktorý mu vzali múzejnícke praktiky, keď z neho urobili fetiš zavretý do slonovinovej veže elitárskeho umenia, kde

Shaun Gladwell: Skateboardisti verzus minimalizmus, 2016, trojkanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, zvuk, 8:06 min., 8´6´´. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

je nedostupný dotyku diváka. Pritom je známe, že Duchamp koleso roztáčal zakaždým, keď ho vo svojom ateliéri míňal. Gladwellov prístup v uvedených prácach môže mnohým pripadať heretický, či dokonca subverzný, takým však bol už Duchampov návrh na recipročný readymade – použiť Rembrandtovo plátno ako žehliacu dosku. Stratégia je to dozaista provokujúca, ale predovšetkým zábavná a ironická. Veď väčšine návštevníkov múzeí a galérií avantgardné diela 20. storočia dodnes nič nehovoria a najčastejšou reakciou na ne bývajú otázky vzťahujúce sa na náročnosť ich zhotovenia, popisný význam, funkciu a nepochopiteľne vysokú hodnotu (historickú i finančnú). Málokto si ich význam spája s dejinami umenia, vývojom umeleckého myslenia a aktuálnymi problémami. Využitie artefaktov moderného umenia na voľnočasové či športové aktivity, ako to navrhuje Shaun Gladwell, nie je o nič nemiestnejšie než predávať ich mnohoúčelové kópie ako suveníry v múzejných obchodoch; naopak, ako apropriované a transhistoricky komentované voľné umenie sú oveľa nápaditejšie a vtipnejšie. A vzhľadom na fakt, že v rovnakom čase prebiehala v Sydney v inom múzeu veľká Duchampova retrospektíva, zaradenie *Prevráteného readymade* na Gladwellovu výstavu bolo nanajvýš aktuálne. Umelec pri tejto príležitosti vytvoril jeho špeciálnu verziu v augmentovanej realite, s ktorou mohli diváci komunikovať prostredníctvom mobilných telefónov. Rotačný pohyb kolesa, indukovaný kedysi rukou umelca a zastavený neskôr skostnatenými mechanizmami sveta umenia, získal po sto rokoch vďaka konceptu iného umelca, telu športovca-performera a novým technologickým reprezentáciám obrátky, aké si mohol Duchamp iba predstavovať, čo napokon evidentne robil. Akokoľvek, vidieť v jeden deň v Art Gallery of New South Wales Duchampov readymade a o niekoľko ulíc ďalej v MCA Gladwellove interpretačné variácie toho istého objektu bola jedinečná koincidencia a zároveň impulz premýšľať o tom, kam svet umenia dospel a kam sa uberá.

Hľadanie vznešeného medzi možným a virtuálnym

Animovanie apropriovaných diel iných autorov nie je v Gladwellovej tvorbe jedinou a už vôbec nie najdôležitejšou stratégiou reprezentácie pohybu. Preto aj na výstave dostali najväčší priestor veľkoformátové videoprojekcie, v ktorých je ľudský pohyb, často spomalený, vektorom definujúcim trajektóriu snímania krajiny. Naznačuje to už aj názov jedného z diel – 2-kanálové video *Approach to Mundi Mundi* (*Približovanie sa k Mundi Mundi,* 2007). V obidvoch verziách, jednej natočenej na svitaní a druhej cez deň, sa zozadu snímaný motocyklista pomaly približuje kľukatou cestou k juhoaustrálskej planine Mundi Mundi. Smeruje k nej po stredovej čiare a počas jazdy má rozpažené ruky, akoby zvieral krajinu vo všetko objímajúcom geste. Video je bez zvuku, pohyb jazdca mierne spomalený a výjav zachytený v rôznych časoch, takže obidva výsledné zostrihy plynú v akomsi bezčasí, čo v divákoch vyvoláva stavy medzi čakaním, nudou a meditáciou. Vďaka dilatácii času a velikášskemu gestu jazdca plynie z celého diela rešpekt k majestátnej krajine, čo dielu dodáva nádych vznešeného.

Jazda na motocykli, bicykli či skateboarde v otvorenej krajine alebo v uliciach mesta sa objavuje vo viacerých Gladwellových videách. Umelec ju sníma z rozmanitých uhlov pohľadu a zameriava sa na rôzne detaily. Vo voľnom cykle takzvaných lineworks (čiarových prác) kamera zhora sleduje ubiehajúce cestné čiary, okolo ktorých jazdec (často sám Gladwell) balansuje, a práve ony pretvárajú pôvodne otvorený lineárny priestor na uzatvorený, transverzálny koridor s obmedzenou manévrovacou šírkou. *Lineworks* sú komponované horizontálne projekcie premietané zvisle na podlahu výstavnej miestnosti tak, aby vynikla dynamika rýchleho a obratného pohybu reprezentovaného detailnými zábermi na jeho príčinu (nohy jazdca, skateboard, bicykel a pod.). Prostredníctvom vizuálnej interakcie medzi jazdcom, jazdnou dráhou a okolitou krajinou sa umelcovi podarilo zachytiť prieniky medzi rozmerovými a smerovými aspektmi priestoru a vystihnúť dromologickú estetiku technologickej okupácie časopriestoru.

Shaun Gladwell: Skateboardisti verzus minimalizmus, 2016, záber z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

Gladwellovi však očividne nestačí reprezentovať pohyb v časopriestore dištančne, a preto sa v novších prácach uchyľuje k imerzným reprezentáciám. Doslova sa necháva pohltiť prostredím, snaží sa s ním splynúť, stať sa krajinou. Tento „ontologicko-estetický" posun vidíme na veľkoformátových videách *Storm Sequence* (*Búrková sekvencia*; 2000), *BMX Channel* (*Kanál BMX,* 2013) a najmä v titulnom diele výstavy *Pacific Undertow Sequence: Bondi* (2010). To už nie je Gladwell-športovec, nepoužíva športové prostriedky konvenčným spôsobom, už ho nepoháňa ambícia dosiahnuť extrém či prekonať limit, ale túžba stať sa skateboardom, stať sa bicyklom, stať sa surfboardom, a prostredníctvom tejto metamorfózy, tohto stávania sa, prostredníctvom objavovania refrénov, deteritorializoval krajinu alebo urbánne prostredie, s ktorými sa snaží splynúť. Zvierajúc medzi nohami svoj surfboard, pripája sa na obľúbenej sydneyskej pláži Bondi k morskej vlne, norí sa do spodného prúdu, necháva sa ním unášať, oddáva sa oceánu, len aby prispôsobil svoje fyzické obmedzenia prírodným pulzom a rytmom. S pomocou prírodných síl rozširuje a dynamizuje vlastnú telesnú schránku na vibrujúci priesečník živlov, energií a turbulencií. V *Búrkovej sekvencii* zase balansuje na skateboarde na šmykľavom útese nad oceánom tesne pred blížiacou sa búrkou. Šľahaný nárazmi vetra a morského príboja trpezlivo opakuje skateboardové figúry na pozadí pobrežnej krajiny. Ponurá atmosférická nálada, v ktorej sa odohráva pomalá živá choreografia, evokuje (aj vzhľadom na maliarske zázemie autora) impresionistický či turnerovský obraz

Shaun Gladwell: Skateboardisti verzus minimalizmus, 2016, záber z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

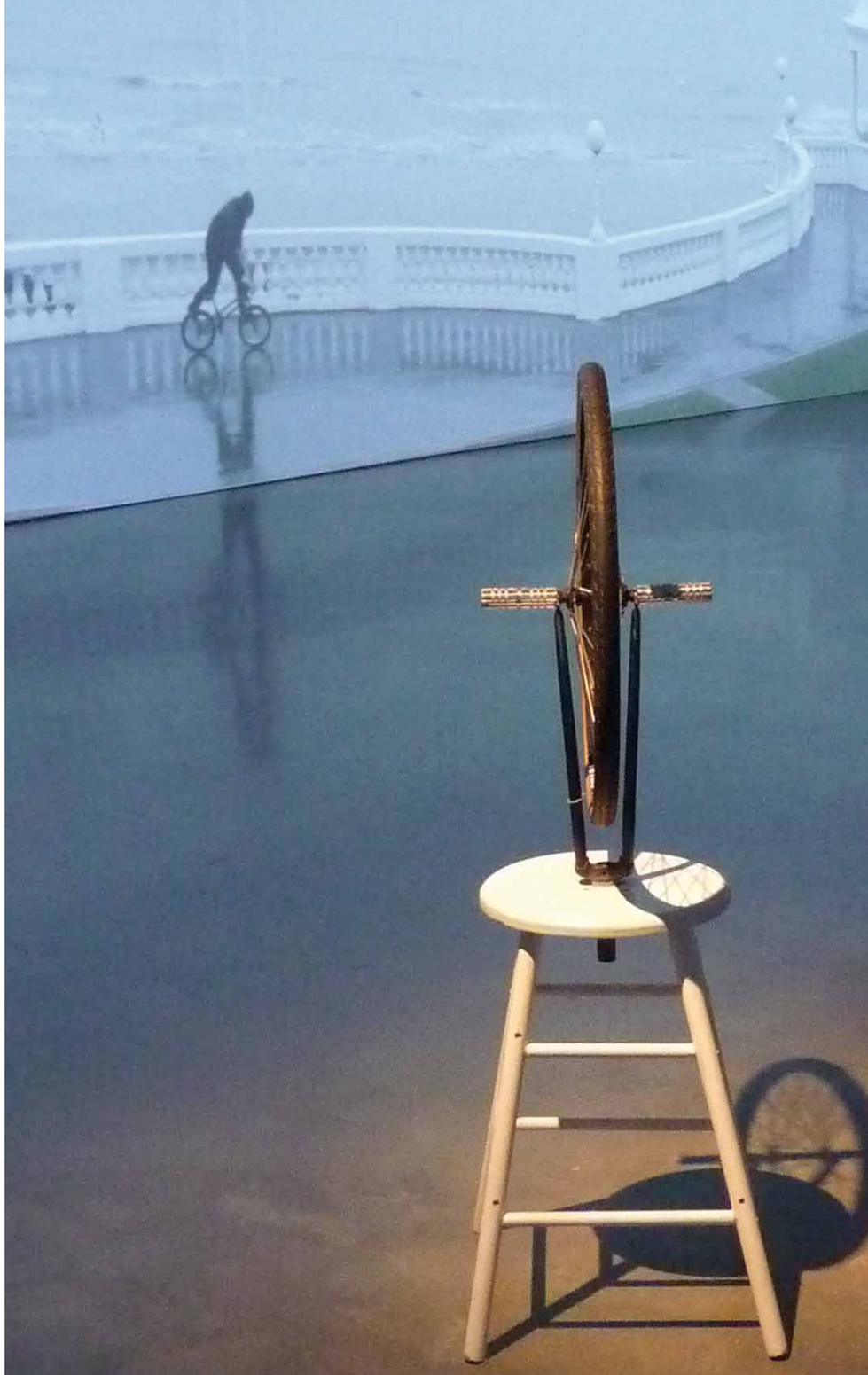

Shaun Gladwell: Prevrátený readymade (rozšírená realita), 2019. Pohľad do inštalácie v MCA Austrália, 2019. Technická podpora: Matthew Jigalin. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Zan Wimberley

Shaun Gladwell: Prevrátený readymade, 2016. V pozadí video projekcia BMX kanál (2003). Pohľad do inštalácie v MCA Austrália, 2019. Foto: Jozef Cseres

Shaun Gladwell: Približovanie sa k Mundi Mundi, 2007, dvojkanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, neozvučené, 3´50´´ (svitanie), 4´40´´ (deň). John Kaldor Family Collection. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Anna Kucera

Shaun Gladwell: Čiarové práce: Kompozícia modrej a bielej čiary, 2008, videoinštalácia. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: Anna Kucera

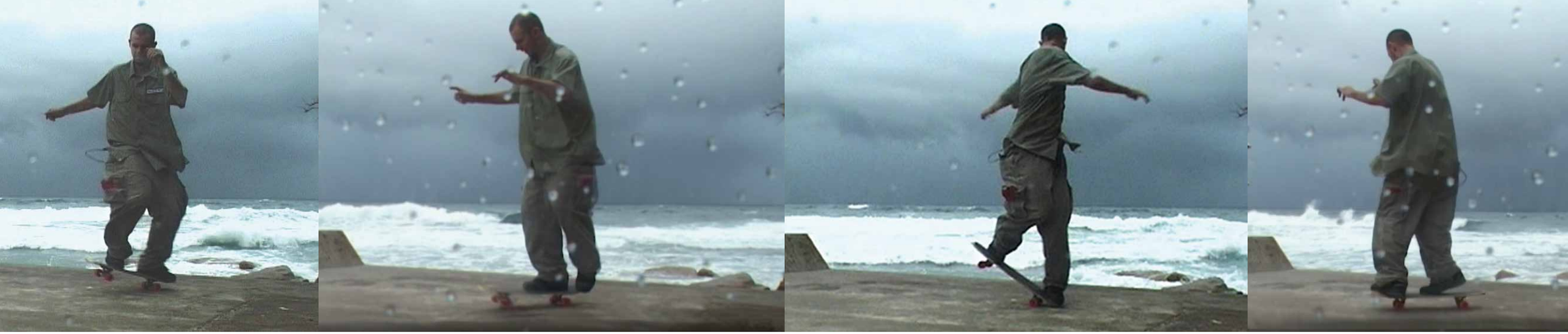

Shaun Gladwell: Búrková sekvencia, 2000, jednokanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, zvuk, 7´59´´, záber z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: MCA

vznešenej prírody. Aj v tomto diele je riskantné počínanie umelca motivované esteticky; koná proti prírode, aby zvýraznil mieru bázne a rešpektu, akú cíti voči jej moci. Nehľadá v krajine krásne formy, ale prostredníctvom extrémnych aktivít, aby dosiahol pocit vznešeného, abstrahuje z chaosu prírody pocitovú asambláž, ktorá by ho aspoň čiastočne priblížila k bezúčelným prírodným mechanizmom. Vie, že ich nikdy neovládne, nehodlá sa však zmieriť so stavom bezmocnosti, preto radšej vytrvalo opakuje bezcieľne gestá v nádeji, že sa mu podarí uzavrieť s prírodou a krajinou prímerie aspoň ako jedinec, keď už s nimi ľudstvo prehráva na mnohých frontoch.

Shaun Gladwell vniesol do vizuálneho a akčného umenia nové estetické kategórie – pokoj a balans – a na vlastnom tele (alebo tele iných performerov) testuje, do akej miery nimi môže reprezentovať vznešené ako reakciu subjektu na novú telesnú kultúru a environmentálnu situáciu. Pokoj a balans sú neodmysliteľné od pohybu, preto sa k nim Gladwell snaží dopracovať jeho spomalením. Spomaľuje čas svojich videí, snaží sa jazdiť na skateboarde a bicykli tak pomaly, ako to len dokáže. Fyzickú adrenalínovú námahu zmierňuje manipulovanou audiovizuálnou reprezentáciou a uvoľňuje vizuálne nudnými repetíciami jednoduchých pohybov. Zbavujúc náročné športové výkony rýchlosti a súťaživosti, dáva im charakter nezmyselnej aktivity a pridáva indiferentný pôvab. Pohyb pre sám pohyb uprostred nehostinnej prírodnej či urbánnej krajiny. Pohyb zbavený účelovosti i identity jeho nositeľa. Abstraktný pohyb ako refrén odhaľujúci pozemské i vesmírne sily; od prvých sa chce odpútať, s druhými splynúť. Už nie jazdec, ale skateboard balansuje, bicykel kľučkuje, motocykel uháňa vpred, surfboard sa bráni vlne namiesto toho, aby sa ňou nechal unášať. Nie je to fikcia a nie je to ani skutočnosť. Umelec sa dostal do stavu medzi, kde osciluje medzi možným a virtuálnym. Realizuje možnosti, ktoré mu poskytuje okupovaný indeterministický časopriestor (pobrežie, pustatina, ulice veľkomesta, oceán), a zároveň aktualizuje virtuálne idey (splynúť s cestnou čiarou, odolať spodnému prúdu a pod.), ktoré nikdy neexistovali ako počiatočný stav a nepodobajú sa na žiadnu z možností. Napriek tomu, že sú medializované fyzičnom a gestičnom vlastného (či cudzieho) tela, Gladwellove virtuálne idey zostávajú nerealizovateľné. Existujú ako multiplicitná asambláž túžby umelca zmietajúceho sa medzi odhodlaním reprezentovať neprezentovateľné vznešeno a nutkaním primäť prírodu, aby nám vznešeno odhaľovala sama prostredníctvom asémantických efemérnych foriem, ktoré stačí objaviť. Takýto pokus zmieriť umenie s prírodou je síce sympatický, ale sotva dosiahnuteľný, pretože umenie, ak má zostať autentickou víziou a naliehavou výzvou, nemôže podriadiť singularity a diferencie reálneho i virtuálneho sveta jednotiacim, hoci aktuálnym konceptom a kategóriám.

Je zrejmé, že antiesencialistická a efemérna povaha umeleckej výpovede Shaunovi Gladwellovi vyhovuje a užíva si ju plnými dúškami. Jeho výstava v MCA Australia prekročila charakter autorskej prehliadky. Na jednej strane splnila parametre retrospektívnej inventúry a okrem vyššie interpretovaných malieb, objektov, performancií a videí predstavila aj iné médiá (kresba, fotografia, objektová inštalácia, rozšírená a virtuálna realita) a odlišné námety (smrť, vojna), na druhej strane zasa obohatila všeobecne umenie o inovatívne reprezentačné stratégie a estetické reflexie. Bola to vizuálne atraktívna a zároveň veľmi reflexívna a hĺbavá výstava, čo je dobre.

Jozef Cseres prednáša estetiku, filozofiu hudby, výtvarného umenia a intermédií na Masarykovej univerzite v Brne. V centre jeho výskumu a teoretického záujmu sú problémy symbolizmu, štrukturálne vzťahy medzi hudbou a mýtom, problém reprezentácie v umení, intermédií a multimédií a experimentálna a improvizovaná hudba. Je autorom niekoľkých kníh a mnohých štúdií, esejí, článkov, recenzií a prekladov. Popri vedeckom a pedagogickom pôsobení je tiež kurátorom a vydavateľom. Pod pseudonymom HeyeRMEarS balansuje na hranici medzi diskurzívnymi a nediskurzívnymi spôsobmi vyjadrovania, medzi umením a performanciami, inštaláciami, audiovizuálnymi kolážami a rôznymi intermédiami. Svoje diela a projekty realizoval a prezentoval na konferenciách, výstavách, festivaloch a sympóziách v mnohých európskych a ázijských krajinách a v USA. Žije v Brne v Českej republike.
hermear@hotmail.com

Shaun Gladwell: Kanál BMX, 2013, jednokanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, zvuk, 12´, záber z videa. Reprodukované s láskavým dovolením umelca a Anna Schwartz Gallery, Melbourne © the artist. Foto: MCA

Shaun Gladwell: Patafyzický člověk, 2005, jednokanálové digitálne video, vysoké rozlíšenie, farba, neozvučené, 13´, záber z videa. So súhlasom Deutscher and Hackett © Shaun Gladwell